

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

**PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 89 IR
326 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 11² STRAIPSNIU
ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP-18-1067)(TAIS Nr. 18-5418(2))**

2018-07-16 Nr. NV-1862

Vilnius

Projektų rengėja: Teisingumo ministerija.

Projekto tikslas:

- 1) įgyvendinti Konstitucinio Teismo 2017 m. birželio 26 d. nutarimą Nr. KT8-N6/2017.
- 2) įgyvendinti Seimo kontrolieriaus 2017 m. vasario 8 d. pažymoje Nr. 4D-2016/1-1118 pateiktas rekomendacijas dėl teisinio reguliavimo tobulinimo, susijusio su procesinių dokumentų įteikimu proceso dalyviams.
- 3) reglamentuoti psichologo, padedančio apklausti nepilnamečius liudytojus, nukentėjusiuosius, įtariamuosius, kaltinamuosius ar specialių apsaugos poreikių turinčius nukentėjusiuosius Baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) nurodytais atvejais, procesinį statusą, įtvirtinti jo teises.

Dabartinė situacija: Dabartiniu metu BPK nėra numatyta galimybė apeliacinės instancijos teismui priimti nutartį panaikinti nuosprendį ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui tais atvejais, kai ištyrus ir įvertinus įrodymus apeliacinės instancijos teisme, galėtų būti padaryta išvada, kad veikos faktinės aplinkybės iš esmės skiriasi nuo nustatytųjų pirmosios instancijos teismo ar veika gali būti perkvalifikuota ir tai gali lemti esminį nuteistojo, išteisintojo ar asmens, kuriam byla nutraukta, padėties pabloginimą ir dėl to būtų peržengtos bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribos.

Taip pat šiuo metu procesiniai dokumentai (nuosprendis, nutartis, nutarimas, šaukimas, kiti procesiniai dokumentai) ir jų nuorašai baudžiamojo proceso dalyviams dažnai siunčiami paprastu (neregistruotu) paštu, kadangi šis klausimas BPK nėra reglamentuotas.

2018 m. liepos 1 d. įsigaliojus naujai BPK 186 str. redakcija, numatanti, kad į mažamečio liudytojo ar mažamečio nukentėjusiojo apklausą visuomet, taip pat į nepilnamečio liudytojo ar nepilnamečio nukentėjusiojo apklausą dėl nusikaltimų žmogaus gyvybei, sveikatai, laisvei, seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, vaikui ir šeimai, dėl pelnymosi iš nepilnamečio prostitucijos ar nepilnamečio įtraukimo į prostituciją arba kitais atvejais, kai to prašo proceso dalyviai arba ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro ar ikiteisminio tyrimo teisėjo iniciatyva, privalo būti kviečiamas psichologas, kuris padeda apklausti nepilnamečių, tačiau BPK nėra nustatytas tokio psichologo teisinis statusas.

Projekto esmė: Siekiant 1 tikslo projektu siūloma numatyti galimybę apeliacinės instancijos teismui priimti nutartį panaikinti nuosprendį ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti teismui ir tais atvejais, kai ištyrus ir įvertinus įrodymus apeliacinės instancijos teisme, galėtų būti padarytos išvados, kad veikos faktinės aplinkybės iš esmės skiriasi nuo nustatytųjų pirmosios instancijos teismo ar veika gali būti perkvalifikuota ir tai gali lemti esminį nuteistojo, išteisintojo ar asmens, kuriam byla nutraukta, padėties pabloginimą ir dėl to būtų peržengtos bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribos.

Siekiant 2 tikslo siūloma numatyti, kad svarbūs teisėsaugos institucijų paštu siunčiami procesiniai dokumentai (nuosprendis, nutartis, nutarimas, šaukimas, kiti procesiniai dokumentai, kuriais įforminamos proceso dalyvių teisės ar pareigos) ir jų nuorašai baudžiamojo proceso dalyviams būtų siunčiami tik registruotąja pašto siunta.

Siekiant 3 tikslo projektas numato psichologo, padedančio apklausti nepilnamečius liudytojus, nukentėjusiuosius, įtariamuosius, kaltinamuosius ar specialių apsaugos poreikių turinčius nukentėjusiuosius prilyginimą specialistui nustatant jam specialias procesines teises.

Derinimas: projektas derintas su Vidaus reikalų ministerija, Finansų ministerija, Teisėjų taryba, Lietuvos apeliaciniu teismu, Nacionaline teismų administracija, Generaline prokuratūra, Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Advokatų taryba (buvo teikiami du projektai – dėl BPK 89 straipsnio pakeitimo ir dėl BPK 326 straipsnio pakeitimo bei papildymo nauju straipsniu, tačiau siekiant mažinti svarstomų ir priimamų teisės aktų skaičių šie du projektai sujungti ir Vyriausybei teikiamas vienas įstatymo projektas). Į Generalinės prokuratūros pasiūlymus, dalį Vidaus reikalų ministerijos, Teisėjų tarybos, Lietuvos apeliacinio teismo pastabų atsižvelgta. Pastabos ir pasiūlymai į kuriuos atsižvelgta iš dalies arba neatsižvelgta įvertinti įstatymo projekto derinimo pažymoje. Finansų ministerija pastabų ir pasiūlymų neturėjo. Advokatų taryba pastabų ir pasiūlymų nepateikė.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatom: Projektas Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome rengėjams įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. birželio 13 d. išvadoje Nr. NV-1846 pateiktas pastabas.

Projektą siūlome **teikti į Tarpinstitucinį pasitarimą.**

Patarėjas

Audrius Kasinskas

